

УДК 811.161.2'367.335.1

РУЛА Наталія Володимирівна,
здобувач кафедри української мови
та методики викладання фахових дисциплін
Бердянського державного
педагогічного університету
e-mail: nataliya.rula@gmail.com

КАТЕГОРІЯ СУРЯДНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

У статті проаналізовано та систематизовано вже описані в граматичних розвідках українських і зарубіжних науковців аспекти сурядності, запропоновано власне бачення цього синтаксичного зв'язку з позицій функційно-категорійної граматики. Потрактовано сурядність як формально-синтаксичну категорію, що корелює із семантико-синтаксичними відношеннями, формально їх виражаючи. Звернуто увагу на бінарну опозицію сурядність / підрядність та її умовність, оскільки вона не охоплює перехідних утворень, для яких характерний синкретизм ознак, притаманних сурядному і підрядному зв'язкам. Окреслено межі сурядності, проаналізовано грамемний склад категорії сурядності та базові і вторинні утворення з-поміж синтаксичних конструкцій із сурядним зв'язком. Виявлено диференційні ознаки категорії сурядності, як-от: відносна граматична невідповідність, взаємозумовленість та однофункційність компонентів сурядної конструкції, відкритість / закритість сурядного зв'язку, форма незалежної координації, можливість повторюваних сполучників у складниках конструкції, відсутність інтерпозиції будь-якої з частин. Схарактеризовано такі параметри сурядного зв'язку, як реченневотвірність, реченневомодифікаційність та словосполученневотвірність. Закцентовано на дискусійних питаннях щодо незалежності компонентів у сурядних конструкціях, а також наявності сурядного зв'язку в словосполученнях, запропоновано власне бачення цих проблем.

Ключові слова: сурядність, формально-синтаксична категорія, синтаксичний зв'язок, координація, базова та вторинна конструкції, реченневотвірність, реченневомодифікаційність, словосполученневотвірність.

Постановка проблеми. Обґрунтування категорії сурядності зумовлене функційно-категорійним підходом у граматиці, що є ключовим у сучасній лінгвістиці. На сьогодні розв'язано багато проблем паратаксисту в українській мові, проте питання про сутність сурядності як синтаксичної категорії залишається суперечливим та неоднозначним. Зроблений нами огляд літератури свідчить про те, що для тлумачення сурядності / сурядного зв'язку / складносурядного речення й сьогодні використовують нечіткі трактування. Досліджувана категорія досі не має докладного аналізу й вичерпної характеристики.

Мета статті – проаналізувати витлумачення сурядності в сучасних синтаксичних працях, з'ясувати сутність цієї формально-синтаксичної категорії, виявити специфічні риси та окреслити межі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Уперше про сурядність («рівнорядність») згадано в «Граматиці російської мови» М. Осадци (1862 р.). Автор праці називає синтаксичними рівнорядними відношеннями такі, за яких «кожне положення стоїть для себе, незалежно від іншого» [1, с. 248]. Проте М. Осадца лише побіжно окреслює досліджувану категорію й докладніше зупиняється на «рівнорядних положеннях», тобто складносурядних реченнях, описуючи їхній зміст та способи поєднання предикативних частин у межах цих синтаксичних одиниць.

Більш точне й наближене до визначень останніх років трактування сурядності представлено в наукових працях А. Грищенка: «Сурядність, паратаксист – синтаксичний зв'язок між граматично рівноправними компонентами – членами простого або частинами (предикативними одиницями) складного речення» [2, с. 668]. Дослідник

зауважує, що сурядність може бути трьох типів, залежно від характеру компонентів конструкції, та виокремлює сурядність членів речення, сурядність речень, сурядність члена (членів) речення і речення.

Із-поміж наукових досліджень заслуговують на увагу праці І. Вихованця [3], де проаналізовано категорію сурядності з позицій функційно-категорійної граматики, М. Мірченка, автора монографії «Структура синтаксичних категорій» [4], а також синтаксична розвідка А. Загнітка [5], у якій сурядність схарактеризована як різновид синтаксичного зв'язку. Вартісною є дисертаційна праця Г. Глушкової про структурно-семантичні типи сурядності [6]. Питанням синтактики, семантики та прагматики паратаксису в сучасній німецькій мові присвячена дисертація А. Приходька [7].

Виклад основного матеріалу. Трактуючи сурядність як синтаксичний зв'язок, синтаксичне відношення або як синтаксичну категорію, мовознавці вкладають у ці поняття різні значення. Одні вчені у витлумаченні сурядності чітко не розмежовують формально-синтаксичний та семантико-синтаксичний аспекти. Так, І. Попова вважає досить обґрунтованою таку дефініцію синтаксичного зв'язку, у якій його витлумачено «як таке семантико-граматичне відношення між компонентами мовленнєвого ланцюга, що дає змогу лінгвістично осмислити його і кваліфікувати як певну синтаксичну одиницю» [8, с. 110]. О. Стародумова, хоч і говорить про підрядність та сурядність як про формальні категорії, проте диференціює значеннєвий і формальний критерій розрізнення [9, с. 26]. На нашу думку, недоречно виокремлювати значеннєвий критерій розрізнення формальних категорій. Ті самі об'єктивні відношення нерідко можуть бути реалізовані як за допомогою сурядного, так і за допомогою підрядного зв'язку між частинами складного речення. У низці випадків об'єктивні відношення, найчастіше позначені підрядним синтаксичним зв'язком між частинами складного речення, факультативно передані за допомогою сурядних синтаксичних зв'язків і навпаки [10, с. 27].

У «Російській граматиці» (1980 року) зазначено, що сурядність – це не тільки синтаксичний спосіб зв'язку, але й лексичний, адже відношення між предикативними частинами, ґрунтовані на семантичній взаємодії, не завжди однозначні. Подальша конкретизація та звуження цього значення, як і за безсполучниковості, реалізована з опорою на загальну семантику поєднаних речень або (там, де це можливо) на лексичні показники: частки, вставні слова, вказівні та анафоричні займенники й займенникові звороти. В окремих випадках диференційні функції беруть на себе відношення видів, часових форм та способів дії [11, с. 464]. Проте сурядність є синтаксичним зв'язком, а не лексичним: вона лише виражена за допомогою лексичних засобів.

Найґрунтовніше синтаксичний зв'язок описано в мовознавчих працях І. Вихованця, де чітко відмежовано його як «формальний граматичний стосунок» від семантико-синтаксичних відношень, із якими він корелює. Водночас дослідник акцентує на їх нетотожності, паралельному функціонуванні та специфічності вияву в різних синтаксичних одиницях [3, с. 43].

До заслуг І. Вихованця зараховують розмежування типів та форм синтаксичних зв'язків. Учений називає формою сурядного зв'язку незалежну координацію. А. Приходько, акцентуючи на принципі рівноправності й незалежності поєднаних паратаксисом компонентів, отожднює поняття сурядності й координації та зазначає, що координація є таким типом спайки між граматично рівноцінними одиницями мови, за якого жодна з них «не може бути зведеною до рангу компонента іншої, а навпаки, усі вони виражають граматичну непідпорядкованість, наступність та рівноправність в лінійному ланцюгові розгорнення речення» [7, с. 117].

М. Мірченко слідом за І. Вихованцем зараховує сурядність до формально-синтаксичних категорій, що є «різновидом синтаксичних реченнєвих категорій» [4, с. 192].

Саме характер усієї сукупності формально-синтаксичних категорій у конструкції є основним розрізнявальним формальним чинником речення, як простого, так і складного. М. Мірченко називає низку формальних відмінностей категорії сурядності, що найкраще виявлені в її графемному складі, зауважуючи, що досліджувана формально-синтаксична категорія охоплює вісім графем: графему безпосередньої сполучникової відкритої сурядності, графему безпосередньої безсполучникової відкритої сурядності, графему безпосередньої сполучниково-безсполучникової відкритої сурядності, графему безпосередньої сполучникової закритої сурядності, графему опосередкованої сполучникової відкритої сурядності, графему опосередкованої безсполучникової відкритої сурядності, графему опосередкованої сполучниково-безсполучникової відкритої сурядності, графему опосередкованої сполучникової закритої сурядності [4, с. 224].

У межах синтаксичних конструкцій із сурядним зв'язком мовознавці виокремлюють базові та вторинні конструкції. До перших зараховують складносурядні речення, предикативні частини яких поєднані за допомогою сполучників, безсполучниково або різноманітними комбінаціями сполучникового та безсполучникового зв'язків. До вторинних конструкцій належать прості речення з однорідними членами, схарактеризовані як семантично неелементарні, їх вважають похідними від складносурядних конструкцій. Речення, у яких сурядним типом зв'язку поєднані головні члени, здебільшого називають перехідними конструкціями, оскільки така сурядність «створює перспективу перетину структурної схеми простого та структурної схеми складного речення» [4, с. 216]. І. Вихованець розширює коло сурядності й аналізує сурядний зв'язок у словосполученнях, які теж належать до вторинних конструкцій [3, с. 296]. Цікаву думку щодо меж сурядності висловлює дослідниця англійського синтаксису Л. Волкова, яка констатує про поширення цієї категорії на текст, зазначаючи, що вона виходить далеко за межі простих та складних синтаксичних конструкцій [12, с. 139].

Доцільно, на нашу думку, проаналізувати диференційні ознаки категорії сурядності. У мовознавчих розвідках часто протиставляють сурядність і підрядність для виокремлення прикметних рис. Ще О. Пешковський у своїй статті «Существует ли в русском языке сочинение и подчинение предложений», що стала своєрідною реакцією на працю М. Петерсона про відсутність реальних критеріїв відмінності сурядності від підрядності, намагався довести, що досліджувані типи синтаксичних зв'язків існують, та виокремити характерні ознаки цих мовних категорій. Сурядний тип зв'язку мовознавець характеризує як рівносторонній, паралельний, взаємний, симетричний, зворотний, взаємносторонній, взаємноспрямований, за якого показник відношення наявний у кожній із частин [13, с. 136]. Серед ознак сурядності дослідник називає такі: 1) зворотність складових частин, тоді як перестановка предикативних частин у складнопідрядній конструкції зі збереженням місця сполучника і зі збереженням семантики речення неможлива; 2) сполучники між частинами, поєднаними сурядним зв'язком, не належать жодній із них і стоять між ними; 3) можливість повторення сполучників (*і ...і, або ...або, чи ...чи, ні ...ні*), що не характерне для підрядних сполучників; 4) сурядність може бути реалізована як у складному, так і в простому реченні, тоді як для підрядних сполучників характерне вживання в складних реченнях; 5) для частин, поєднаних сурядним зв'язком, неможлива інтерпозиція [13]. Проте не всі виокремлені дослідником критерії розмежування є універсальними. Перша названа О. Пешковським ознака не є точною, тому що зворотність у складносурядних реченнях не може бути абсолютною. Причому в деяких складнопідрядних конструкціях можлива перестановка предикативних частин без зміни семантики, напр.: *Коли вона повернулася, усі вже знали новину – Усі вже знали новину, коли вона повернулася.*

Є. Ширяєв, протиставляючи сурядність і підрядність, пропонує застосовувати прийом синтагматичного розгортання, за допомогою якого можна простежити накладання сурядного зв'язку на підрядний та неможливе накладання сурядного зв'язку на сурядний. Такий прийом також не універсальний, оскільки за допомогою сурядного зв'язку не можна додати предикативну частину до складносурядного речення закритої структури, проте це не стосується сурядних конструкцій відкритої структури, які вможливають уведення необмеженої кількості предикативних частин (кількісний показник у цьому випадку зумовлений тільки позамовними чинниками) [14].

Загалом бінарна опозиція сурядності та підрядності є досить умовною, бо вона не охоплює всієї різноманітності синтаксичних зв'язків. Сурядність і підрядність не виключають одна одну, а наявність перехідних площин між ними засвідчує неповне протиставлення цих категорій [6, с. 13]. Значна кількість виписаного фактичного матеріалу підтверджує, що не завжди можна провести чіткі межі між сурядними та підрядними синтаксичними конструкціями, оскільки навіть той самий сполучник може вказувати на різні зв'язки між компонентами.

Чітко виділено прикметні ознаки категорії сурядності в мовознавчих працях І. Вихованця. На його думку, основною диференційною ознакою, за допомогою якої розрізняють типи синтаксичних зв'язків, що спрямовані у внутрішню структуру словосполучень та речень, слугує напрямок синтаксичної залежності. Для сурядності в цьому аспекті характерна відсутність залежності, а компоненти, поєднані цим зв'язком, є однофункційними, адже виконують тотожні синтаксичні функції [3, с. 22]. Закцентуємо на суперечливості питання про незалежність предикативних частин, поєднаних сурядним зв'язком. Традиційно вважають, що складники такої синтаксичної конструкції автономні: «На цьому базується потенційна можливість їх розчленування, перетворення кожної частини на самостійне просте речення», чого не можна сказати про складнопідрядні конструкції, де «самостійною може бути тільки головна предикативна частина» [15, с. 15]. На нашу думку, граматична незалежність компонентів, поєднаних сурядністю, не абсолютна, оскільки складносурядні конструкції складаються не з простих речень, а з предикативних частин, які граматично взаємозумовлені, про що свідчать видо-часові форми присудків, можлива наявність різноманітних займенників, часток, модальних слів, антонімів, спільного члена тощо. Тому вважаємо слушною думку І. Вихованця про те, що формою сурядного зв'язку є незалежна координація. Підтримуючи його твердження, Т. Масицька у своїх наукових розвідках вводить поняття формально-синтаксичної взаємозалежності предикативних частин у складносурядному реченні [16]. Окрім незалежності компонентів сурядної конструкції та форми незалежної координації, І. Вихованець розрізняє з-поміж диференційних ознак ще відкритість/закритість зв'язку, що зумовлена обмеженням або необмеженням кількості компонентів [3, с. 31].

А. Загнітко звертає увагу на такі параметри синтаксичного зв'язку, як реченнєвотвірність, реченнєвомодифікаційність та словосполученнєвотвірність, що в деяких своїх виявах можуть перетинатися, ураховуючи міжривневі зв'язки та взаємопереходи, напрями дериваційних стосунків, особливості витворення вторинних синтаксем [5, с. 17]. Сурядний синтаксичний зв'язок, безперечно, постає як реченнєвотвірний, тому що функціює в складному реченні між структурно рівноправними предикативними частинами.

Оскільки досліджувана синтаксична категорія бере участь у формальній та семантичній модифікації простого речення, то вона є реченнєвомодифікаційною; відбувається перетворення конструкції з формально і семантично елементарної на формально і семантично неелементарну: «У цьому випадку ми говоримо про речення, ускладнені наявністю інших типів синтаксичного зв'язку, крім реченнєвотвірних, які

слід кваліфікувати як похідні і встановлювати тип його модифікації» [5, с. 23]. Сурядний зв'язок у простому реченні менш самостійний порівняно з його функціями у складному реченні, оскільки призначений для поширення висловлення.

Дискусійним залишається питання про зарахування сурядного зв'язку до словосполученневоtvірного типу. Деякі мовознавці взагалі заперечують існування сурядності в словосполученнях. Г. Глушкова, наприклад, зазначає, що «сурядний зв'язок може функціонувати тільки на рівні предикативних конструкцій, поєднуючи прості речення у складносурядне, або поєднувати елементи моносуб'єктних поліпредикативних речень» [6, с. 37]. А. Загнітко заперечує словосполученневоtvірну функцію сурядного зв'язку, оскільки «сурядні словосполучення є не відтворюваними структурами, а охоплюють модифікований вияв підрядних словосполучень»; «словосполучення є елементарним виявом валентності (активної чи пасивної) головного слова з різноманітними площинами нерівнорядних дериваційних перетворень» [5, с. 26]. Погоджуємося з І. Вихованцем та вважаємо правильним потрактування сурядного синтаксичного зв'язку як словосполученневоtvірного, але в межах речення, оскільки словосполучення – непередикативна синтаксична одиниця, «зі змістового боку є складним найменуванням явищ дійсності, а з формально-синтаксичного – сполученням повнозначних слів за допомогою підрядного або сурядного зв'язку» [3, с. 9].

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, сурядність є формально-синтаксичною категорією, що функціонує між граматично рівноправними та взаємозумовленими предикативними частинами у складносурядних конструкціях, членами простого семантично неелементарного речення, компонентами словосполучення, а також корелює із семантико-синтаксичними відношеннями, формально їх виражаючи. Прикметними ознаками категорії сурядності є такі: відносна граматична непідпорядкованість, взаємозумовленість та однофункційність компонентів сурядної конструкції, відкритість / закритість зв'язку, форма незалежної координації, можливість повторюваних сполучників у складниках конструкції, відсутність інтерпозиції. Сурядний зв'язок – реченневоtvірний, реченневомодифікаційний та словосполученневоtvірний. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо в аналізі семантико-синтаксичних відношень, що корелюють із сурядним типом зв'язку.

Список використаної літератури

1. Осадца М. Грамматика русского языка / Михаил Осадца. – Львов: в печатни Інститута Ставропігійського, 1862. – 288 с.
2. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: Русанівський В. М., Тараненко О. О., Зяблюк М. П. та ін. – 2-ге вид, випр. і доп. – К.: Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
3. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: підручник для студ. філол. фак. вузів / І. Р. Вихованець. – К.: Либідь, 1993. – 368 с.
4. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій / М. В. Мірченко. – Вид. 2-ге, переробл. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. – 393 с.
5. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Синтаксис: монографія / А. П. Загнітко. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – 662 с.
6. Глушкова Г. М. Структурно-семантичні типи сурядності: дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Глушкова Галина Миколаївна; Донецький держ. ун-т. – Донецьк, 1998. – 184 с.
7. Приходько А. М. Складносурядне речення німецької мови в формально-граматичному аспекті / А. М. Приходько // Вісник Запорізького державного університету. – Запоріжжя, 2002. – № 1. – С. 116–125.
8. Попова І. С. Зв'язки між синтаксично різноплановими компонентами мовленнєвого ланцюга та за межами одного речення / І. С. Попова // Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2013. – Вип. 36. – С. 110–116.
9. Стародумова Е. А. Синтаксис современного русского языка / Е. А. Стародумова. – Владивосток: Изд-во Дальневосточного университета, 2005. – 142 с.
10. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис / за заг. ред. І. К. Білодіда. – К.: Наук. думка, 1972. – 516 с.

11. Русская грамматика / гл. ред. Н. Ю. Шведова. – М. : Наука, 1980. – Т. 2 : Синтаксис. – 709 с.
12. Волкова Л. М. Теоретична грамати́ка англійської мови. Сучасний підхід: навч. посібник / Л. М. Волкова. – К. : Освіта України, 2009. – 253 с.
13. Пешковский А. М. Избранные труды / А. М. Пешковский. – М. : Учпедгиздат, 1959. – 252 с.
14. Ширяев Е. Н. Дифференциация сочинительных и подчинительных союзов на синтаксической основе / Е. Н. Ширяев // Филологические науки. – 1980. – № 2. – С. 49–54.
15. Скобликова Е. С. Современный русский язык. Синтаксис сложного предложения (теоретический курс) : учеб. пособие / Е. С. Скобликова. – М. : Флинта : Наука, 2006. – 264 с.
16. Мацицька Т. Семантико-синтаксична взаємозалежність і формально-синтаксична взаємнезалежність у складносурядних реченнях / Тетяна Мацицька // Типологія та функції мовних одиниць : наук. журнал на пошану чл.-кор. НАН України І. Р. Вихованця / [редкол. : Н. М. Костусяк (гол. ред.) та ін.]. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. – № 2 (4). – С. 116–129.

References

1. Osadtsa, M. (1862). *Russian Grammar*. L'viv: v pechatny Ynstituta Stavropyhyiskoho (in Russ.)
2. Rusanivskyi, V. M., Taranenko, O. O., Ziabliuk, M. P. (Eds.). (2004). *Ukrainian: Encyclopedia*. Kyiv: Vyd-vo «Ukrainska entsyklopediia» (in Ukr.)
3. Vykhovanets, I. R. (1993). *Ukrainian Grammar: Syntax*. Kyiv: Lybid (in Ukr.)
4. Mirchenko, M. V. (2004). *The Syntactic Structure Categories*. Lutsk: RVV «Vezha» Volyn. derzh. Un-tu im. Lesi Ukrainky (in Ukr.)
5. Zahnitko, A. P. (2001). *Theoretical grammar of Ukrainian Language: Syntax*. Donetsk : DonNU (in Ukr.)
6. Hlushkova, H. M. (1998). *Structural and Semantic Types of the Coordination*. Donetsk: DonNU (in Ukr.)
7. Prykhodko, A. M. (2002). The German compound sentence in formal grammatical aspect. *Visnyk Zaporizkoho derzhavnoho universytetu* (Journal of Zaporizhzhia State University), 1, 116–125 (in Ukr.)
8. Popova, I. S. (2013). Relations between syntactically diverse components of the speech circuit and out of a sentence. *Linhvistychni doslidzhennia (Linguistic research)*, 36, 110–116 (in Ukr.)
9. Starodumova, E. A. (2005). *Syntax of Modern Russian Language*. Vladyvostok: Yzd-vo Dalnevostochnoho unyversyteta (in Russ.)
10. Bilodid, I. K. (Ed.). (1972). *The Modern Ukrainian Literary Language: Syntax*. Kyiv: Naukova dumka (in Ukr.)
11. Shvedova, N. Iu. (1980). *Russian Grammar: Syntax*. Moskva: Nauka (in Russ.)
12. Volkova, L. M. (2009). *Theoretical grammar of English: Modern approach*. Kyiv: Osvita Ukrainy (in Ukr.)
13. Peshkovskyi, A. M. (1959). *Selected works*. Moskva: Uchpedyzzdat (in Russ.)
14. Shyriaev, E. N. (1980). Differentiation of coordinate and subordinate conjunctions based on syntactic. *Fylohohycheskye nauky (Philological Sciences)*, 2, 49–54 (in Russ.)
15. Skoblykova, E. S. (2006). *The Modern Russian Language. Syntax of a Complex Sentence* (theoretical course). Moskva: Flynta: Nauka (in Russ.)
16. Masytska, T. (2015). Semantic and syntactic mutual dependence and formal syntactic mutual independence in compound sentences. *Typolohiia ta funktsii movnykh odynyts (Types and functions of language units)*, 2 (4), 116–129 (in Ukr.)

RULA Nataliya Volodymyrivna,

postgraduate at the Department of Ukrainian language and methods of teaching professional disciplines Berdyansk State Pedagogical University

e-mail: nataliya.rula@gmail.com

CATEGORY OF THE COORDINATION IN MODERN UKRAINIAN LANGUAGE

Abstract. Introduction. *The essence of the coordination as syntactic category is still controversial and ambiguous. Functional-categorical approach in the grammar leads to reconsideration of researched category that makes it possible to provide more accurate correctly interpreting.*

Purpose. *The purpose of the paper is to analyze the interpretation of the coordination in modern syntactic manuscripts, define the essence of formal syntactic category, identify differential features and limits of functioning.*

Results. *The coordination is the syntactic category that displays a formal grammar connection in the syntax structure. It must be clearly distinguished from semantic and syntactic relations with which it correlates.*

All syntactic constructions with coordinated connection are divided into basic and secondary. The former include compound sentences. We include simple semantically not elementary sentences with homogeneous members and coordinated phrases to secondary structures.

There are often refer to the binary opposition of the coordination and subordinate for the purpose of separation distinguishing features of these categories in linguistic writings. The author often refers to the binary opposition of coordination with the aim of isolating the distinguishing features of these categories. This opposition is not absolute, because it does not cover the entire diversity of syntactic relations and transitional surfaces between coordination and subordinate. A significant number of discharged factual material confirms this view.

The question of independence of predicative parts combined coordinated connection is rather controversial. Components of this syntactic structures traditionally considered autonomous. However the independence of grammatical components is not absolute. Compound structures consist of not simple sentences but of the predicate parts that grammatically interdependent. So there is quite reasonable opinion of I. Vykhovanets that coordinated form connection is independent coordination.

The category of the coordination characterized according such parameters as syntactic relation as sentences formation and sentences modification. It is debatable question of admission coordinated connection to the phrase generating type. We consider the correct interpreting of coordinated syntactic relation as phrase generating, but in the area of sentence, because the phrase is not predicative syntactic unit.

Oridinality. *Scientific novelty of research results consists in determining nature of the category of coordination allocation of specific features inherent in this category from the position of functional-categorical grammar.*

Conclusion. *Coordination is a formal syntactic category which is functioning between grammatically predicative equitable parts of compound structures, members of not semantically simple elementary sentence and components of phrase. The distinguishing features of the category of coordination are: relative grammatical independence, interdependence and same functionality of components of coordinated structures, open / closed connection, form of independent coordination, possibility of repetitive conjunctions in components of structures, lack of interposition, sentences formation, sentences modification and phrase generating.*

Keywords: *coordination; formal syntactic category; syntactic connection; coordination; basic and secondary constructions; sentences formation; sentences modification; phrase generating.*

Надійшла до редакції 4.04.2017

Прийнято до друку 14.04.17